

MESTNA OBČINA PTUJ

**Strategija aktivnega staranja v
Mestni občini Ptuj
2017-2021
(osnutek)**

Ptuj, september 2017

Pripravljavec

Mestna občina Ptuj
Mestni trg 1
2250 Ptuj
Tel: (02) 748 29 99
Fax: (02) 748 29 98
e-mail: obcina.ptuj@ptuj.si

Predmet

**STRATEGIJA AKTIVNEGA STARANJA
V MESTNI OBČINI PTUJ 2017–2021**

Odgovorna oseba

Miran Senčar, župan Mestne občine Ptuj

Koordinatorici priprave

Mojca Volk, Ljudska univerza Ptuj
Nataša Koderman, Oddelek za negospodarske
dejavnosti

Pripravljalci

Mojca Volk, Ljudska Univerza Ptuj
Tina Zamuda, ZRS Bistra Ptuj
Nataša Koderman, Oddelek za negospodarske
dejavnosti

Pri pripravi tega dokumenta so sodelovale naslednje institucije:

Mestna občina Ptuj
Mestni trg 1
2250 Ptuj
www.ptuj.si
kontakt: Nataša Koderman
tel. 02/748-29-53

Ljudska univerza Ptuj
Mestni trg 2
2250 Ptuj
www.lu-ptuj.si
kontakt: Mojca Volk
tel. 02/749-21-50

Znanstveno-raziskovalno središče Bistra Ptuj
ZRS Bistra Ptuj
Slovenski trg 6
2250 Ptuj
www.bistra.si
kontakt: Tina Zamuda
tel. 02/748-02-63

Center za socialno delo Ptuj
Trstenjakova ulica 5a
2250 Ptuj
<http://csd-ptuj.si>
kontakt: Metka Jurešič
tel. 02/787-56-55

Pokrajinska zveza društev upokojencev spodnje Podravje Ptuj
Čučkova ulica 1
2250 Ptuj
silva.gorjup@teleing.com
kontakt: Silva Gorjup
tel: 02/746-09-91, 031/294-540

Dom upokojencev Ptuj
Volkmerjeva cesta 10
2250 Ptuj
www.domptuj.si
kontakt: Jožica Šemnički
tel. 02/780-73-10

Zadruga Mozaik generacij, z.b.o., so.p.
Ulica 25. maja 12
2250 Ptuj
www.mozaik-generacij.si
kontakt: Lidija Ribič
tel. 031/537-206

Društvo optimisti Ptuj
Rimska ploščad 24
2250 Ptuj
duptuj@volja.net
kontakt: Anka Osterman
tel. 02/745-33-81

Četrtna skupnost Ljudski vrt
Rimska ploščad 24
2250 Ptuj
danica.starkl@guest.arnes.si
kontakt: Danica Starkl
tel. 02/748-29-75

Zavod za zaposlovanje RS
Urad delo Ptuj
Trstenjakova 2a
2250 Ptuj
www.ess.gov.si
kontakt: Tomaž Žirovnik
tel. 02/771-07-11

Zveza društev upokojencev Slovenije
Kebetova ulica 9
1000 Ljubljana
nevenka.dobljekar@gmail.com
kontakt: Nevenka Dobljekar
tel. 041/367-492

KAZALO

1 UVOD	6
Metodologija priprave	7
Tri področja strategije:	9
2 ANALIZA STANJA	13
2. 1 Starostna struktura prebivalstva Mestne občine Ptuj	13
2. 2 Brezposelnost starejših nad 50 let v Mestni občini Ptuj.....	16
3 PREDLAGANI UKREPI PO PODROČJIH.....	18
I. PODALJŠANO ZAPOSLOVANJE IN ODLOŽENO UPOKOJEVANJE	18
II. AKTIVNO IN ZDRAVO STARANJE ZA AKTIVNO IN ZDRAVO STAROST.....	18
III. PODPORA SAMOSTOJNEMU BIVANJU V DOMAČEM OKOLJU TER DOLGOTRAJNA OSKRBA	20
1. STAVBNE IN IZVENSTAVBNE POVRŠINE	20
2. PREVOZ.....	21
3. BIVANJE.....	22
4. STORITVE SKUPNOSTI	22
4 ZAKLJUČEK.....	24
5 VIRI IN LITERATURA	25

Kazalo slik

Slika 1: Pomembnejše skupine prebivalstva in drugi demografski kazalniki.....	13
Slika 2: Prebivalstvo po spolu in starosti	14
Slika 3: Indeks staranja	15
Slika 4: Starostna struktura v naseljih Mestne občine Ptuj, leta 2015.....	16

Kazalo tabel

Tabela 1: Registrirana brezposelnost starejših nad 50 let.....	16
--	----

1 UVOD

Strategija aktivnega staranja Mestne občine Ptuj je strateški razvojni dokument, katerega namen je zagotoviti socialno vključenost starejših prebivalcev Mestne občine Ptuj ter jim zagotoviti pogoje za kakovostno staranje in oskrbo. Strategija je nastajala pod koordinacijo Ljudske univerze Ptuj v sodelovanju z lokalnimi organizacijami in posamezniki, ki delujejo v mestu na področju starejših.

Živimo v času, ki nam vedno znova prinaša nove družbene spremembe bodisi politične, gospodarske ali demografske. V naslednjih letih bo v državah članicah EU čedalje več starejših prebivalcev, medtem ko bo delež delovno aktivnega prebivalstva znatno padel. Podaljševanje življenjske dobe ljudi je sicer pomemben dogodek, vendar staranje prebivalstva pomeni tudi velik izziv za gospodarstva evropskih držav in njihove sisteme socialne in zdravstvene varnosti. Na eni strani se starejši pogosto soočajo z nizkimi prihodki (pokojninami), zaradi česar je pri starejših osebah visoka tudi stopnja tveganja revščine, še posebej pri starejših osebah, ki živijo same. V tej skupini predstavlja velik delež skupina žensk, saj ima vsaka druga ženska, stara nad 65 let, razpoložljive dohodke pod nacionalno mejo tveganja revščine. Ob tem je pogosto slaba tudi socialna vključenost starejših oseb. Po drugi strani pa naraščanje starejše populacije (ki je v Republiki Sloveniji zelo izrazito) postavlja tako socialni kot zdravstveni sistem pred izziv povečanih potreb po storitvah dolgotrajne oskrbe in drugih starejšim prilagojenih storitvah, ki tem omogočajo oziroma lajšajo vsakodnevno življenje in vključevanje v okolje. Tu ne gre le za vprašanje premajhnih kapacitet in ponudbe storitev, ampak tudi za pereče vprašanje financiranja (naraščanja stroškov).

Zaskrbljujoča je tudi socialna izključenost, ki jo strokovnjaki z Inštituta Antona Trstenjaka definirajo takole: »Socialna izključenost pomeni nesprejemanje posameznika ali skupine ljudi s strani družbenega okolja. Temelji lahko na rasi, etničnosti, jeziku, kulturi, religiji, spolu, starosti, socialnem razredu, ekonomskem ali zdravstvenem stanju. Socialna izključenost odvzema človeku njegove temeljne pravice in veže nase revščino, prikrajšanost in nestrpnost.« Socialna izključenost vodi v nezadovoljstvo, slabo počutje, krepi nizko samopodobo in občutek nekoristnosti. Posebno pozornost je potrebno zato usmeriti v aktivno vključevanje starejših občanov v različna dogajanja v občini.

Za Slovenijo je bilo prelomno leto 2003, ko je število starejših od 65 let prvič preseglo število otrok, mlajših od 15 let. Napovedi Eurostata kažejo, da bo do leta 2060 vsak tretji državljani Slovenije starejši od 65 let. Po teh napovedih bo proces staranja prebivalstva v Sloveniji intenzivnejši kot v drugih državah Evropske unije.

Staranje prebivalstva prinaša številne probleme, ki so povezani s pojmom demografska kriza; nanje se morajo ustvarjalno odzvati vsi vitalni družbeni sistemi, še zlasti pa zdravstvo, sociala, vzgoja in šolstvo ter urbanistično in arhitekturno urejanje prostora in opreme.

Družbeno stanje na tem področju v Evropi povzema Zelena knjiga Sveta EU iz leta 2005 »Odziv na demografske spremembe«. Dokument ima značilen naslov »Nova solidarnost med generacijami«. Temu so sledili tudi nacionalni dokumenti posameznih držav članic Evropske unije. Državni zbor Republike Slovenije je leta 2013 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013-2020, ki je temeljni strateški akt na ravni države na področju razvoja socialnega varstva.

Pomembnejša dokumenta s tega področja, ki sta bila obravnavana na delovnih srečanjih in upoštevana pri pripravi tega dokumenta sta: Ukrepi za spodbujanje aktivnega staranja, nastali pod okriljem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Strategija razvoja Slovenije 2014-2020 (osnutek), ki je nastal pod okriljem Ministrstva za gospodarstvo.

Metodologija priprave

S pripravo Strategije aktivnega staranja v Mestni občini Ptuj smo pričeli v mesecu oktobru 2015, takrat smo oblikovali delovno skupino, ki je bila sestavljena iz predstavnikov lokalnih institucij, ki delujejo na področju starejših in nekaterih posameznikov, ki se aktivno vključujejo v programe za starejše. Člani delovnih skupin so na štirih delavnicah izpostavili problematiko starejših in priložnosti za izboljšanje na treh področjih. Na podlagi tega je ožja delovna skupina sestavljena iz predstavnikov Ljudske univerze Ptuj ter Mestne občine Ptuj oblikovala cilje in ukrepe po posameznih področjih.

Med avtorji, ki se ukvarjajo s starejšo populacijo, ni enotnega konsenza o definiciji starosti, največkrat pa kot starejše opredelimo ljudi, ki so presegli starostno mejo 65 let. V našem dokumentu bomo tej skupini vsekakor namenjali pretežno pozornost, dotaknili pa se bomo tudi skupine 55+. Le ti se smatrajo za starejše, ko govorimo o zaposlenih ali o brezposelnih. Tako ugotovimo, da gre tudi pri skupini starih za različne starostne skupine.

V gerontologiji številni avtorji opisujejo starost kot tretje in zadnje življenjsko obdobje, ki sledi srednjim letom življenja, ta pa mladosti. Prehod iz srednjih let v starost v industrijski družbi najboljše nakazuje upokojitev, ki je danes večinoma med 60. in 65. letom starosti, z daljšanjem življenja in staranjem družbe pa se pomika navzgor. Starost je kot obdobje življenja podobno raznolika kot sta mladost ali srednja leta življenja, zato jo členijo v tri podobdobja: zgodnja starost je do 75. leta, sledi srednja do 85. leta in visoka po 85. letu.

Za potrebe statistike se največkrat uporablja delitev na naslednje skupine prebivalstva:

- osebe, stare 0-14 let: mladi;
- osebe, stare 15-64 let: delovno sposobni;
- osebe, stare 65 let in več: stari.

Pečjak (1998) deli starejšo odraslost na 4 obdobja:

- osebe, stare 50-60 let: pozna srednja starost;
- osebe, stare 60-70 let: mlajša starost;

- osebe, stare 70-80 let: srednja starost;
- osebe, stare 80 let in več: visoka starost.

Omenjeni avtor razlikuje tudi med kronološko, biološko in psihološko starostjo, kar je sicer izjemnega pomena, ko govorimo o staranju in starosti, vendar podrobnejših definicij v tem dokumentu ne bomo navajali.

Staranje je proces, ki je individualen in pomemben za vsakega posameznika, hkrati pa pomembno vpliva tudi na skupnost kot takšno. Krepi se potreba po medgeneracijskem sodelovanju in zmanjševanju starostne segregacije, solidarnosti in aktivnejšem preživljanju starosti.

Starejši ljudje pa nikakor niso homogena skupina, saj bodisi prihajajo iz različnih okolij, življenje jih je peljalo po različnih poteh, biološko staranje ne poteka enotno, različno doživljajo življenje in okolje, ki jih obdaja.

Glavni vzroki za povečevanje deleža starih/starejših so zmanjševanje števila rojstev, zmanjševanje oziroma premik starostne meje umrljivosti ter selitve.

Besedna zveza »aktivno staranje« se pojavlja komaj v zadnjih letih in njena definicija še ni podrobneje izoblikovana, kot tudi ne homogena. Z njo želimo poudariti, da starost ni le pasivno ali celo vegetativno stanje, saj so lahko ljudje tudi v pozni starosti aktivni v različnih dejavnostih, koristnih za družbo. Aktivno staranje je proces optimalnega uresničevanja danih možnosti posameznikovega zdravja, udeležbe in sodelovanja v družbi ter varnosti z namenom spodbuditi kvaliteto njegovega življenja v starosti. Izraz »aktivno staranje« je Svetovna zdravstvena organizacija sprejela v poznih 90-ih letih prejšnjega stoletja. Koncept aktivnega staranja temelji na prepoznavanju človekovih pravic starih ljudi in na načelih Združenih narodov o neodvisnosti, udeležbi, dostojanstvu, oskrbi in samouresničevanju. Svetovna zdravstvena organizacija je sprejela izraz z namenom, da bi se ta vizija začela uresničevati. Celotna družba je odgovorna za omogočanje aktivnega staranja. Beseda »aktiven« se ne nanaša le na zmožnost udeležbe na trgu delovne sile ali na fizično aktivnost, temveč tudi na trajno udeležbo v socialnem, gospodarskem, kulturnem, duhovnem in civilnem življenju.

Pozornost je potrebno nameniti tudi izobraževanju starejših, saj le to pomaga razumeti spreminjanje medgeneracijskega vrednostnega sistema in spodbuja medgeneracijsko tolerantnost. Zmanjšuje socialno diskriminacijo in izključevanje, ter krepi večine starejših odraslih za politično, socialno in skupnostno delovanje.

Ker pa gre praviloma za ponudbo, ki ustreza le delu populacije starejših je potrebno razvijati vedno nove in drugačne oblike in tudi vsebine izobraževanja, ki bodo temeljile na izkustvenem, problemskem in praktičnem učenju in izobraževanju v skupnosti.

Ljudska univerza Ptuj kot vodilni partner koordinira strateški mednarodni projekt s področja vseživljenjskega učenja, namenjen razvijanju vsebin za področje aktivnega staranja. Izsledki projekta so zastopani tudi v tem dokumentu.

V času priprave dokumenta je potekala zaključna konferenca v omenjenem projektu. Potrdila je vse izsledke, zapisane v tej strategiji. Morda je potrebno le še dodati, da je pri vlogi aktivnega staranja velikega pomena tudi fizična aktivnost starejše populacije, saj podaljšuje priložnosti za samostojno bivanje in dodaja noto kvalitetnega preživljanja tretjega življenjskega obdobja.

Tri področja strategije:

1. Podaljšano zaposlovanje in odloženo staranje

Razmerje med delovno aktivnim prebivalstvom in upokojenci je vse bolj skrb zbujujoče in ekonomsko nevzdržno.

SWOT Analiza *

<p style="text-align: center;"><i>PRILOŽNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>podaljševanje delovne dobe,</i> • <i>intenzivno vlaganje v vseživljenjsko učenje ter kompetence starejših,</i> • <i>ustrezna aktivna politika zaposlovanja,</i> • <i>senior podjetništvo,</i> • <i>malo delo,</i> • <i>prilagajanje delovnih mest,</i> • <i>razvoj socialnega podjetništva in osebnih storitev,</i> • <i>razvijanje priznavanja Nacionalnih poklicnih kvalifikacij,</i> • <i>promocija vloge starejših v družbi.</i> 	<p style="text-align: center;"><i>NEVARNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nemotiviranost delodajalcev ter delavcev za zaposlovanje,</i> • <i>dolgotrajna brezposelnost starejših ob pomanjkanju vzpodbud,</i> • <i>socialna izključenost,</i> • <i>družbeno neodgovorno prestrukturiranje,</i> • <i>delo na črno,</i> • <i>finančno breme delodajalcev.</i>
<p style="text-align: center;"><i>PREDNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>družbeno odgovorno prestrukturiranje,</i> • <i>aktivnosti ZRSZ za aktiviranje starejših brezposelnih,</i> • <i>večanje poklicne in geografske mobilnosti,</i> • <i>uvajanje ukrepov aktivnega staranja,</i> • <i>strategija vseživljenjskega učenja,</i> • <i>ciljno usmerjena aktivna politika zaposlovanja.</i> 	<p style="text-align: center;"><i>SLABOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nizka izobrazbena struktura starejših,</i> • <i>pomanjkanje funkcionalne pismenosti,</i> • <i>neugodna davčna politika ,</i> • <i>obstoječa kultura upokojevanja,</i> • <i>nefleksibilen trg dela za starejše,</i> • <i>negativen odnos javnosti do starejših.</i>

* Povzeto po **PREGLED UKREPOV ZA SPODBUJANJE AKTIVNEGA STARANJA, MDDSZ**

2. Aktivno in zdravo staranje ter aktivna in zdrava starost

Ker je v vseh starostnih obdobjih in v vseh okoljih zdravje ključna razvojna vrednota, je vse socialne, ekonomske in družbene vsebine aktivnega in zdravega staranja potrebno povezovati z njegovo nadgradnjo. Zdrave navade naj postanejo ena od prvin bodoče kulture staranja in splošna družbena vrednota.

3. Podpora samostojnemu bivanju v domačem okolju ter dolgotrajna oskrba in nega

Dolgotrajno oskrbo bi morali prepoznati kot novo disciplino, v okviru katere naj bi se skrb za starejše premaknila iz formalnih institucij v domačo oz. skupnostno oskrbo. Dolgotrajna oskrba je oblika nege, katero se zagotovi nekemu, ki potrebuje pomoč pri vsakdanjih življenjskih aktivnostih zaradi nesreče, bolezni, upada kognitivnih sposobnosti, kroničnih bolezni ali pa visoke starosti. Lahko se zagotavlja doma, v skupnosti ali v institucijah, kot so npr. domovi za starejše ljudi. Lahko jo nudijo formalni in neformalni viri; formalno jo zagotavljajo strokovnjaki s področja zdravstva, neformalno pa oskrbovalci, ki niso posebej usposobljeni za tovrstno oskrbo.

Dolgoživost prebivalstva je eden največjih dosežkov, hkrati pa tudi večji izziv sodobne družbe. Slovenija ni izjema, saj po letu 2005 število starejših pri nas narašča izjemno hitro, predvsem v starostni skupini 80 let in več. Ta starostna skupina se povečuje trikrat hitreje kot število vseh starejših od 65 let. Med prebivalstvom bo tako vse več oseb, ki bodo potrebovale dolgotrajno oskrbo oz. pomoč druge osebe pri opravljanju dnevni življenjskih funkcij. Staranje prebivalstva oziroma povečevanje potreb po dolgotrajni oskrbi, nizka rodnost, spremembe v načinu življenja sodobne družine, pomanjkanje neformalnih oskrbovalcev, potrebe ljudi po kakovosti in odzivnosti pa od Slovenije zahtevajo, da čim prej vzpostavi nove mehanizme socialne varnosti in nove organizacijske oblike in načine zagotavljanja storitev dolgotrajne oskrbe.

Pri navedbi omenjenih področij smo se oprli na izsledke pilotnega projekta AHA: Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji (Active and Healthy Ageing in Slovenia), katerega vodilni partner je Nacionalni inštitut za javno zdravje, partnerji pa: Inštitut za ekonomska raziskovanja (IER), Inštitut Emonicum (Emonicum), Skupnost socialnih zavodov Slovenije (SSZS), Inštitut RS za socialno varstvo (IRSSV), Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS), EuroHealthNet (EHNNet). *

(Spletna stran projekta, po kateri smo povzeli vsebinska področja: www.staranje.si)

Razen omenjenih področij je nastali dokument osnova tudi za vzpostavitev **Večgeneracijskega centra**, ki bo uresničeval cilje, kot npr.:

- ranljivim družbenim skupinam ponuditi dostopne, raznolike in kvalitetne programe, ki bodo preventivno zastavljeni in bodo prispevali k dvigu kakovosti življenja in preprečevali zdrs v socialno izključenost;
- poskrbeti za integracijo ranljivih družbenih skupin in preprečiti socialno izolacijo le-teh;
- opolnomočiti ranljive družbene skupine;
- okrepitej povezovanje javnih institucij, nevladnih organizacij, socialnih podjetij, občin idr.;

- vzpostaviti informacijski center.

Ciljne skupine:

- družine z nizkimi dohodki;
- družine, zlasti otroci in mladi, ki tvegajo socialno izključenost;
- starejši, zlasti iz socialno ogroženih okolij;
- družine, v katerih so bile zaznane slabe starševske kompetence;
- otroci in mladi s posebnimi potrebami;
- migrantske in begunske družine, zlasti otroci in mladi iz teh družin;
- romske družine, zlasti otroci in mladi iz teh družin;
- enostarševske družine idr.

Model krajevnega večgeneracijskega središča je odgovor na čedalje bolj jasen antropološki, socialni in politični uvid, da problemi ob staranju prebivalstva v prihodnjih letih niso obvladljivi brez istočasne skrbi za solidarno sožitje med generacijami. Bistvo modela medgeneracijskih središč tvorijo naslednje naloge:

- sinergično sistemsko povezovanje vseh subjektov, ki so v krajevni skupnosti pomembni za kakovostno staranje in solidarno sožitje med mlado, srednjo in tretjo generacijo, političnih, civilnih in drugih programov, služb, organizacij in drugih – to so zlasti: krajevna politična oblast, uprava, javne ustanove šolstva, sociale in zdravstva, civilne organizacije in dejavni posamezniki na tem področju;
- stalno informiranje, ozaveščanje in izobraževanje odgovornih subjektov, družin, organizacij in celotne skupnosti o nalogah in možnostih na področju staranja in medgeneracijskega sožitja v skupnosti;
- bazično ugotavljanje potreb in zmožnosti prebivalstva na tem področju,
- uvajanje in vodenje novih programov na temelju ugotovljenih potreb in možnosti, še zlasti programov za čim daljše samostojno življenje starih ljudi v svojem okolju, programov za pomoč družinam pri oskrbi starega človeka ter programov za vzdrževanje razvejane mreže medgeneracijskega prostovoljstva.*

(Povzeto po Jožetu Ramovšu, Inštitut Antona Trstenjaka)

Temeljne aktivnosti pod okriljem večgeneracijskega centra bodo:

- neformalno druženje in srečevanje;
- informiranje uporabnikov (s področja preprečevanja socialnih stisk in težav);
- raznovrstne vsebine: namenjene krepitvi socialne vključenosti, opolnomočenju ter razvijanju socialnih zdravstvenih, kulturnih in finančnih kompetenc ranljivih skupin;
- vsebine namenjene starejšim (npr. razvijanju potencialov starejših, neformalni oskrbi, kakovostno in aktivno staranje, vseživljenjsko učenje ipd.);
- vsebine za lažje socialno vključevanje otrok in mladih s posebnimi potrebami;
- vsebine namenjene krepitvi starševskih kompetenc in socialnih veščin;
- izvajanje počitniških aktivnosti za otroke, organizirano občasno varstvo otrok;
- vsebine namenjene lažjemu usklajevanju poklicnega, družinskega in zasebnega življenja;
- organizacija in vodenje skupin za samopomoč;

- izobraževalne in praktične delavnice;
- vsebine namenjene integraciji migrantskih in begunskih družin.

2 ANALIZA STANJA

2.1 Starostna struktura prebivalstva Mestne občine Ptuj¹

Posledice demografskega razvoja se kažejo v starostno spolni sestavi prebivalstva, ki predstavlja demografski potencial občine - več ko je mlajšega prebivalstva (predvsem žensk zaradi rodnosti), bolj ugoden je demografski potencial. Mestno občino Ptuj označuje neugodna starostno-spolna struktura prebivalstva, zlasti v kolikor jo primerjamo s slovenskim povprečjem in povprečjem podravske statistične regije. Primerjave kažejo, da so vsi pomembnejši kazalci starostne in spolne strukture prebivalstva manj ugodni. Še bolj kot to pa je zaskrbljujoč podatek, da se starostno-spolna struktura prebivalstva občine poslabšuje hitreje kot v preostali Sloveniji. Neugodna starostno-spolna struktura prebivalstva občine je že danes in bo še bolj v prihodnje resna ovira za hitrejši gospodarski razvoj tega območja.

Slika 1: Pomembnejše skupine prebivalstva in drugi demografski kazalniki

Kazalec	OBČINA PTUJ		SLOVENIJA	
	2002	2015	2002	2015
Povprečna starost (leta)	36,7	44	39,3	42,5
Indeks staranja	95,6	146,2	94,1	121,4
Delež prebivalcev starih 0 - 14 let (%) - predšolski in šoloobvezni otroki	14,6	13,4	15,4	14,8
Delež prebivalcev starih 15 - 64 let (%) - prebivalstvo v delovni starosti	71,5	67	71,0	67,3
Delež prebivalcev starih 65 in več (%) - staro prebivalstvo	13,9	19,6	14,5	17,9
Indeks feminitete	/	103	/	101,8
Delež žensk v rodnem obdobju 15 - 49 let (%)	51,2	41,7	50,2	43,6
Naravni prirastek (‰)	-1,0	-1,6	-0,6	1,1

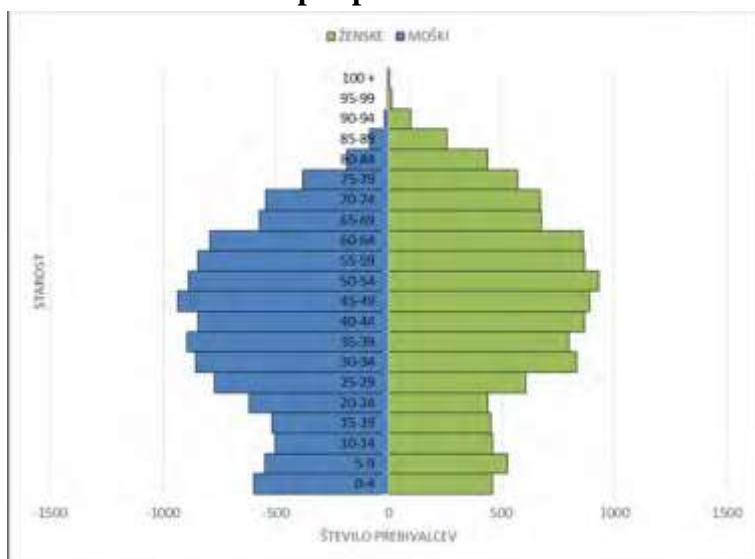
Povprečna starost prebivalstva občine se podobno kot v preostali Sloveniji postopno in enakomerno povečuje. Za 1,5 leta je nad slovenskim povprečjem in tudi nekoliko nad povprečjem podravske statistične regije, značilno pa je, da se povečuje mnogo hitreje kot v preostali Sloveniji. Mestna občina Ptuj izkazuje tudi najvišjo povprečno starost prebivalstva v primerjavi s sosednjimi občinami.

Neugoden je tudi indeks staranja. Podobno kot v Sloveniji (121,4) in podravske statistični regiji (139) staro prebivalstvo (65 let ali več) prevladuje nad mladim (0 do 14 let). Medtem, ko je število mladega prebivalstva še leta 2002 prevladovalo nad starim, pa je staro prebivalstvo v občini z indeksom staranja 146 leta 2015 že precej številnejše od mladega prebivalstva. Zaskrbljujoč je tudi podatek, da se indeks staranja povečuje mnogo hitreje kot v Sloveniji. Hitro naraščanje indeksa staranja v občini je v pretežni meri posledica povečevanja števila starejših prebivalcev, in sicer se je njihovo število med leti 2005 in 2015 povečalo za dobrih 27 %, medtem ko se je v istem obdobju število mladih zmanjšalo za 4 %. Povečevanje indeksa staranja prebivalstva je posledica starega demografskega režima, delno lahko tudi priseljevanja starejšega prebivalstva v občino. Mestna občina Ptuj izkazuje najvišji indeks staranja v primerjavi s sosednjimi občinami.

¹ Demografska študija Mestne občine Ptuj – analiza stanja in demografske projekcije 2015-2060

Nadpovprečen je tudi delež populacije najstarejših, t.j. starih 80 let in več, ki znaša 4,8 %. Delež najstarejših prebivalcev se v celotni populaciji občine, sicer enako kot drugod po Sloveniji in ostalih razvitih državah, najhitreje povečuje, kar je posledica podaljševanja življenjske dobe, zato podatek ni presenetljiv. Oba podatka, t.j. delež prebivalcev starejših od 65 let in delež prebivalcev starejših od 80 leta nam nakazujeta, da bo občina morala v prihodnje nameniti veliko pozornost zagotavljanju zadostnih kapacitet v domovih za starostnike, oskrbi starejših občanov na domu, gradnji oskrbovanih stanovanj za starejše, nudenju programov za prostočasne dejavnosti starostnikov in pogojev za njihovo izvedbo, zagotavljanju ustrezne zdravstvene oskrbe starejših občanov ipd.

Slika 2: Prebivalstvo po spolu in starosti

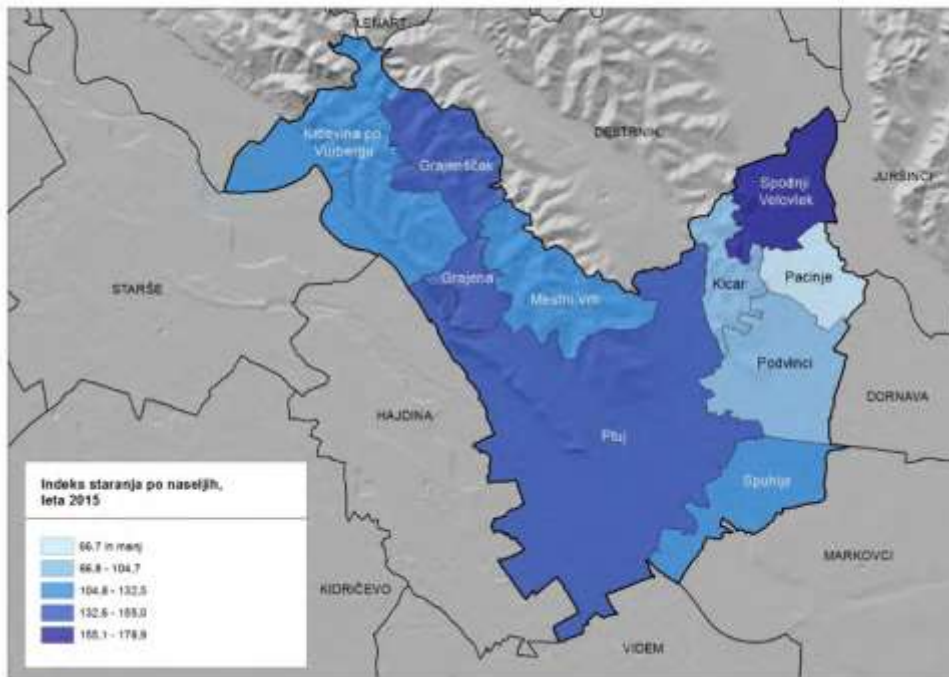

Leta 2015 je v občini živelo 11.746 žensk in 11.407 moških, torej 339 žensk več kot moških. Glede na to, da je razlika med številom žensk in moških 3 % v korist žensk, ima občina dokaj uravnoteženo spolno strukturo.

Nasprotno je starostna struktura prebivalstva občine manj ugodna. Starostna piramida z močno spodjedeno bazo kaže na zaskrbljujoče upadanje deleža mladih ljudi (predvsem zaradi zmanjšanja rodnosti) in naraščanja deleža starejših (predvsem zaradi daljšanja povprečne življenjske dobe).

Iz starostne piramide je razvidno tudi, da v občini prevladuje zrelo prebivalstvo, prebivalci nad 60 let starosti pa predstavljajo že več kot ¼ celotne populacije. Tovrstno nesorazmerje med večjimi starostnimi skupinami lahko škodi gospodarskemu razvoju občine, socialni stabilnosti ipd.

Slika 3: Indeks staranja

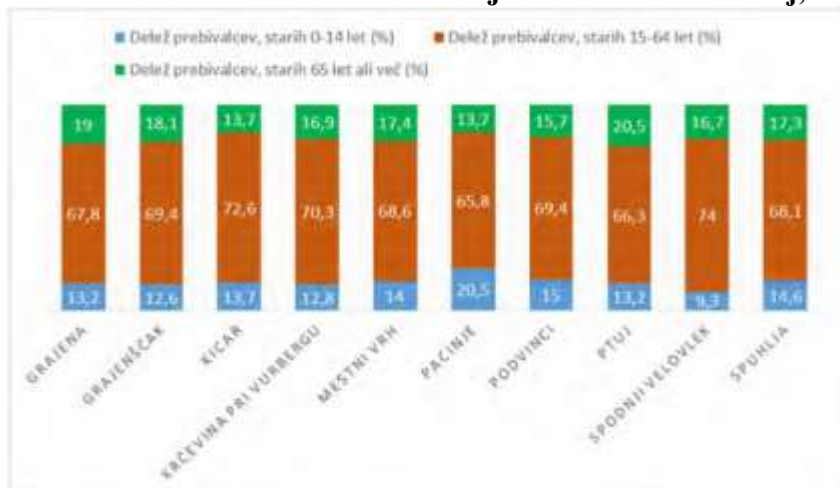
Razvidno je, da je starostna struktura najugodnejša v treh manjših naseljih na vzhodnem delu občine, t.j. naseljih Pacinje (indeks staranja 66,7), kjer delež mladega prebivalstva še močno prevladuje nad starim, ter v naseljih Kicar (indeks staranja 100,0) in Podvinci (indeks staranja 104,7), kjer sta deleža mladega in starega prebivalstva dokaj izenačena. Indeks staranja je nižji od slovenskega povprečja še v naselju Spuhlja (118,5). Z izjemo naselja Pacinje, kjer je značilna stagnacija števila prebivalstva, se vsa omenjena naselja v zadnjih desetletjih tudi srečujejo z naraščanjem števila prebivalcev.

Ugodna starostna struktura je posledica večje rodnosti, lahko tudi priseljevanja (mladega) prebivalstva. V primeru nadaljevanja trenda bo morala občina v omenjenih naseljih nameniti več pozornosti zagotavljanju ustreznega dostopa do predšolskega in šolskega varstva otrok in mladostnikov, njihove zdravstvene oskrbe, bivalnih zmogljivosti za mlade družine ipd. V vseh ostalih naseljih občine, t.j. Mestni Vrh (indeks staranja 123,7), Krčevina pri Vurbergu (indeks staranja 132,5), Grajenščak in Grajena (indeks staranja 143,5), Ptuj (indeks staranja 155) in Spodnji Velovlek (indeks staranja 178,9) je starostna struktura prebivalstva neugodna, saj delež starega prebivalstva močno prevladuje nad mladim. To je predvsem posledica nizke rodnosti, odseljevanja mladega prebivalstva, lahko tudi priseljevanja starejšega prebivalstva v nekatera naselja. Razmere so še zlasti neugodne v naselju Ptuj, kjer je kar vsaki peti prebivalec starejši od 64 let, ter v naselju Spodnji Velovlek, kjer je delež mladega prebivalstva komaj 9 %. Obe naselji se srečujeta s stagnacijo oz. upadanjem števila prebivalstva.

Zaradi slabšanja razmerja med starim in mladim prebivalstvom v vseh navedenih naseljih lahko pričakujemo (nadaljnje) opuščanje nekaterih dejavnosti (npr. kmetijstvo in posledično zaraščanje kmetijskih površin), slabšanje stavbnega fonda zaradi manjših zmožnosti

investicijskih in obnovitvenih del, povečanje potrebe oskrbe na domu in v domovih za ostarele, določenih vrstah zdravstvene in socialne oskrbe, potrebe po organiziranju določenih vrst prostočasnih dejavnosti za starejše ljudi ipd. Eden od pomembnih ciljev občine je zato ustvarjanje pogojev za izboljšanje starostne strukture, kar bi povečalo medgeneracijsko pomoč in povišalo življenjski standard, pozitivni učinki pa bi se kazali tudi v prostoru (ohranjanje kulturne pokrajine, vzdrževanje stavbnega fonda ipd.). Za doseg tega cilja mora občina zlasti zagotoviti pozitivno in spodbudno okolje za delo in bivanje, kot so ustrezna komunalna, prometna in družbena infrastruktura, ustvarjanje novih delovnih mest ipd.

Slika 4: Starostna struktura v naseljih Mestne občine Ptuj, leta 2015

2.2 Brezposelnost starejših nad 50 let v Mestni občini Ptuj

Med vsemi registriranimi brezposelnimi v Mestni občini Ptuj je 28,9 % starejših od 50 let. V primerjavi s Slovenijo je odstotek registriranih brezposelnih nižji, saj je ta na ravni Slovenije decembra 2016 znašal 35,85 %.

Tabela 1: Registrirana brezposelnost starejših nad 50 let

	XII 2013	XII 2014	XII 2015	VI 2016
Registrirani brezposelni				
stari 50 let ali več	404	321	331	320
SPOL				
ženske	163	126	134	136
moški	241	195	197	184
IZOBRAZBA				
osnovnošolska ali nižja	111	71	69	68
nižja in srednja poklicna	150	124	117	107
sred. strokovna, srednja splošna	117	99	108	107
visokošolska 1. stopnje ipd.	20	16	22	22
visokošolska 2. ali 3. stopnje ipd.	6	11	15	16

TRAJANJE REG. BREZPOSELNOSTI				
0-2 meseca	56	36	51	38
3-5 mesecev	20	35	45	44
6-11 mesecev	60	65	72	70
12-23 mesecev	88	67	62	81
24-35 mesecev	50	26	36	36
3 leta ali več	130	92	65	51

Vir: Zavod za zaposlovanje, OS Ptuj 2016

3 PREDLAGANI UKREPI PO PODROČJIH

I. PODALJŠANO ZAPOSLOVANJE IN ODLOŽENO UPOKOJEVANJE

UKREP: Ugodnosti za delodajalce ob zaposlitvi oseb 55+

Nosilec: ZRSZ, OS Ptuj

Rok za izvedbo naloge: glede na razpoložljiva sredstva in razpisno obdobje

UKREP: Priprava na upokojitev za brezposelne osebe 60 +

Nosilec: ZRSZ, OS Ptuj v sodelovanju z vsemi lokalnimi deležniki s področja aktivnega staranja

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Promocija zaposlovanja starejših oseb, namenjena delodajalcem

Nosilec: ZRSZ, OS Ptuj v sodelovanju z vsemi lokalnimi deležniki s področja aktivnega staranja

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Izvajanje usposabljanj za brezposelne osebe 55+

Nosilec: ZRSZ, OS Ptuj

Rok za izvedbo naloge: glede na razpoložljiva sredstva in razpisno obdobje

UKREP: Spodbujanje podjetništva kot druge priložnosti v karieri za brezposelne osebe 55+

Nosilec: ZRSZ, OS Ptuj ter ZRS Bistra Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Upoštevanje kvalitete in znanja starejših zaposlenih

Nosilec: delodajalci

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

II. AKTIVNO IN ZDRAVO STARANJE ZA AKTIVNO IN ZDRAVO STAROST

UKREP: Delovanje Večgeneracijskega centra – Špajza modrosti, ki povezuje občane vseh starosti. Vse dejavnosti so za obiskovalce brezplačne.

Nosilec: Ljudska univerza Ptuj kot koordinator, v sodelovanju z lokalnimi deležniki s področja aktivnega staranja ter v sodelovanju z zavodi in društvi

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Projekt Zlati kotiček Ptuj, katerega namen je izboljšati kakovost življenja starejših, preko organiziranega druženja.

Nosilec: Pokrajinska zveza društev upokojencev Spodnje Podravje, Zlata mreža, Poslovni sistem Mercator d. d.

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Nenehno prizadevanje po vključitvi občanov, ki so v nevarnosti osame

Nosilec: Večgeneracijski center, društva, šole, vrtci...

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Osveščanje otrok v šolah in vrtcih o staranju in o spoštovanju do starejših

Nosilec: Večgeneracijski center v sodelovanju z OŠ in vrtci

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Spodbujanje prostovoljstva

Nosilec: Mestna občina Ptuj v sodelovanju s Pokrajinsko zvezo društev upokojencev Spodnje Podravje, Ars Vitae, društva, zavodi ...

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Izvajanje usposabljanj, izobraževanj in delavnic za osebe 55+

Nosilec: Ljudska univerza Ptuj kot koordinator, v sodelovanju z lokalnimi deležniki s področja aktivnega staranja

Rok za izvedbo naloge: glede na razpoložljiva sredstva in razpisno obdobje

UKREP: Uporaba športnih površin za osebe 55+

Nosilec: Zavod za šport Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Zagotavljanje dostopnosti prireditev za socialno šibkejše

Nosilec: Mestna občina Ptuj in ostali javni zavodi

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Prirejanje prireditev ob urah, primernih za starejše občane

Nosilec: Mestna občina Ptuj, Zavodi, društva, organizacije

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Prostori mestnih četrti in krajevnih skupnosti so na voljo za organiziranje aktivnosti in prireditev za starejše občane

Nosilec: Mestna občina Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Organiziranje okroglih miz, festivalov, predavanj na temo medgeneracijskega sodelovanja, sožitja med generacijami

Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti v sodelovanju z zavodi, društvi, organizacijami

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Projekt: Starejši za boljšo kakovost življenja

Nosilec: Pokrajinska zveza društev upokojencev Spodnje Podravje in društva ki delujejo pod okriljem projekta, Mestna občina Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

III. PODPORA SAMOSTOJNEMU BIVANJU V DOMAČEM OKOLJU TER DOLGOTRAJNA OSKRBA

1. STAVBNE IN IZVENSTAVBNE POVRŠINE

UKREP: Javne površine (parki, zelene površine, pešpoti...) so čiste in urejene

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: V središču mesta je dovolj zelenih površin in klopi, ki so vzdrževane in uporabne

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Pločniki in pohodne površine so v zimskih mesecih varne in očiščene

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Pločniki so pešcem dostopni glede na cestno prometno ureditev

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: V središču mesta in na obrobju je dovolj parkirnih mest (tudi tistih, ki so namenjeni invalidnim osebam), ki so nadzorovana glede spoštovanja cestno prometnih predpisov in pravilne uporabe parkirnih znakov za invalide

Nosilec: Medobčinsko redarstvo

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Zunanje in notranje športne površine so namenjene tudi starejšim

Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti, Zavod za šport Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga, v letih 2017 - 2018 postavitev igrišča za starejše oziroma zunanjega fitnesa

UKREP: V mestnih četrtih in krajevnih skupnostih so zelenice in pešpoti čiste, ni pasjih iztrebkov, lastniki pa so ozaveščeni, saj so nadzorovani. Postaviti je potrebno dodatne koše za pasje iztrebke.

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Medobčinski inšpektorat in Medobčinsko redarstvo

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Ureditev javnih stranišč, ki so dostopna 24-ur, čista, dobro vzdrževana in zlahka dostopna

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Invalidom je omogočen dostop v javne ustanove

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Ustanove javnega pomena so ustrezno označene z usmerjevalnimi tablami

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj
Rok za izvedbo naloge: redna naloga, v prihodnjih letih postavitev dodatnih usmerjevalnih in informacijskih tabel

2. PREVOZ

UKREP: Brezplačni javni mestni avtobus, ki je namenjen vsem občanov (mladim, starejšim, socialno šibkim,..) in dostopen za invalide.

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, izbrani izvajalec prevozov

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Vozilo na električni pogon »Zapeljivec«, ki omogoča olajšano mobilnost po mestnem jedru, predvsem starejšim, gibalno oviranim osebam in turistom.

Nosilec: Mestna občina Ptuj, Javne službe Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Kolesarske steze, pločniki in pohodne površine so opremljene s klančinami in vzdrževane (prilagojeno starejšim)

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj, Medobčinsko redarstvo

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Kolesarji in motoristi ne porabljajo površin, ki so namenjene pešcem, saj so te vidno označene oziroma ločene (prilagojeno starejšim)

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj, Medobčinsko redarstvo

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Pretok prometa je dobro uravnavan in prilagojen potrebam starejših

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj, Medobčinsko redarstvo

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Postajališča in postaje so na primernih krajih, dostopna, varna, čista, osvetljena in dobro označena, opremljena z ustreznimi klopami in nadstreški (prilagojena starejšim)

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, Javne službe Ptuj, Medobčinsko redarstvo

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Potnikom (starejši) so na voljo popolne in zlahka dosegljive informacije o linijah, voznem redu

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, izbrani izvajalec prevozov

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Prometni znaki in križišča so opazni in smotrno postavljeni (prilagojeno starejšim)

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Za lokalni avtobusni promet so na voljo mesečne vozovnice (prilagojeno starejšim)

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti, izbrani izvajalec prevozov

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Semaforji za pešce imajo vgrajeno odštevanje sekund

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti
Rok za izvedbo naloge: redna naloga

3. BIVANJE

UKREP: Izgradnja oskrbovanih stanovanj
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti
Rok za izvedbo naloge: glede na razpoložljiva sredstva

UKREP: Zagotavljanje primernih najemnih stanovanj, ki so prilagojena starejšim in invalidnim osebam
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti
Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Možnost zamenjave stanovanj za primernejše (zaradi invalidnosti, zaradi nižjih stroškov, zaradi zmanjšanja družinskih članov ali lažjega vzdrževanja)
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti
Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Subvencioniranje stroškov najemnine neprofitnih najemnih stanovanj in najemnikom tržnih stanovanj po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev
Nosilec: Center za socialno delo Ptuj, Oddelek za gospodarske dejavnosti
Rok za izvedbo naloge: redna naloga

4. STORITVE SKUPNOSTI

UKREP: Zagotavljanje izvajanja socialnovarstvene storitve Pomoč družini na domu (pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, gospodinjska pomoč, pomoč pri ohranjanju socialnih stikov)
Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti, Center za socialno delo Ptuj
Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Zagotavljanje denarnih pomoči, prehrambnih paketov socialno ogroženim starejšim občanom
Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti, Center za socialno delo Ptuj, RK Ptuj, Karitas Ptuj
Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: V okviru projekta Donirana hrana deluje razdelilnica hrane, ki je namenjena za socialno šibke občane in občanke Mestne občine Ptuj
Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti, Lions klub Ptuj, Društvo Ars Vitae, RK Ptuj, Karitas Ptuj, Center za socialno delo Ptuj, trgovine
Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: (Do)plačevanje stroškov oskrbe in bivanja občanom in občankam Mestne občine Ptuj, ki so vključeni v institucionalno varstvo v splošnih in posebnih zavodih ter Varstveno delovnih centrih po Zakonu o socialnem varstvu
Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti, Center za socialno delo Ptuj
Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Financiranje pravice do izbire družinskega pomočnika oz. družinske pomočnice po zakonu o socialnem varstvu

Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti, Center za socialno delo Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Tematske delavnice za starejše (npr. demenca, preprečevanje padcev v starosti ipd.) in širjenje znanja o oblikah in načinih za ohranjanje zdravja ter krepitev zdravega načina življenja

Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti, Zdravstveni dom Ptuj, Lekarne Ptuj, društva, organizacije

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Zagotavljanje zdravstvenih storitev za vzdrževanje in vračanje zdravja

Nosilec: Zdravstveni dom Ptuj, Lekarne Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

UKREP: Projekt Občina po meri invalidov – namen je izboljšati pogoje za neodvisno življenje invalidov

Nosilec: Oddelek za negospodarske dejavnosti, Svet invalidov Mestne občine Ptuj

Rok za izvedbo naloge: redna naloga

4 ZAKLJUČEK

V času, ko je veliko slišati o problemu staranja prebivalstva, medgeneracijskem sodelovanju, večgeneracijskem sožitju, strpnosti in solidarnosti, aktivnem preživljanju tretjega ali celo četrtega življenjskega obdobja, smo si na Mestni občini Ptuj zadali nalogo, pripraviti strategijo, ki bo podala smernice, kako starejšim zagotoviti kakovostno starost in prijetno sobivanje. Veliko aktivnosti na območju Mestne občine Ptuj že poteka. Brezplačni avtobus je na primer projekt, ki v največji meri ravno starejšim in socialno ogroženim ponuja brezplačno vožnjo med deli občine. Razdelilnica hrane je projekt, ki se izvaja od julija 2017. Veliko je tudi ukrepov, ki se izvajajo, a jih potencialni uporabniki ne poznajo. Ozaveščanje uporabnikov, spremljanje potreb in postopno ustvarjanje vse bolj prijaznega mesta vsem generacijam je izziv, ki se ga bomo lotevali. Staranje je namreč pojav, ki nikogar ne zaobide. Želimo, da se tudi v tem obdobju življenja naši starostniki počutijo dobro, koristno in varno. Vsak nov uporabnik programov in aktivnosti za kvalitetnejše staranje, bo naša zmaga. Naloga vseh deležnikov, sodelujočih pri pripravi strategije je, širiti vest o možnostih udeleževanja in prenašati primere dobrih praks, prisluhniti potrebam, ki bodo vzklicale na nivoju populacije starejših in z novimi dognanji skrbeti za umeščanje programov aktivnega staranja v lokalno okolje.

V Strategiji aktivnega staranja v Mestni občini Ptuj smo strnili že zbrane analize, projektne in druge rezultate ter dognanja strokovnjakov, z namenom priprave čim kvalitetnejšega strateškega dokumenta, ki bo služil kot podlaga številnim kasnejšim ukrepom, za izboljšanje življenja populaciji 55+ v občini.

Mestna občina Ptuj želi z ukrepi in angažiranostjo na področjih aktivnega staranja izboljšati pogoje za prebivanje, druženje in sodelovanje vseh starostnih skupin, posebno pozornost pa bo glede na dozdajšnje ugotovitve na področju staranja prebivalstva usmerila v kakovost bivanja starejših.

Zajeti so ukrepi, za izboljšanje priložnosti aktivnega staranja prebivalcem Ptujca, naštetih so tudi vsi deležniki, ki so sodelovali pri pripravi. Zavedamo se, da je to področje številnih raziskav, ki so v teku in kot takšno, živa materija. Zagotovo se bodo tekom prihodnjih let v aktivnosti na opisanem področju vključevali dodatni akterji, tudi raziskave bodo morda pokazale novejša, drugačna dognanja in nas usmerile na drugo pot. V tem primeru bomo strategijo dopolnili in aktualizirali.

Strategijo aktivnega staranja v MO Ptuj 2017–2021 sprejme Mestni svet MO Ptuj za obdobje petih let. Za njeno uresničevanje je odgovorna MO Ptuj.

Na podlagi sprejete strategije bodo za vsako leto izvajanja pripravljene izvedbeni načrti in letna poročila o izvajanju strategije. Pri pripravi izvedbenih načrtov bodo sodelovali člani delovne skupine, ki so sodelovali pri pripravi strategije. Srečanja bodo potekala 2 krat letno. Z nadaljnjim aktivnim delovanjem bomo dosegli boljšo učinkovitost in doseganje ciljev, ki smo si jih zadali v strategiji.

5 VIRI IN LITERATURA

Demografska študija Mestne občine Ptuj - analiza stanja in demografske projekcije 2015–2060, Mestna občina Ptuj, 2015.

Dr. Sandra Penger, dr. Vlado Dimovski, Strategija aktivnega staranja prebivalstva Slovenije s poudarkom na kakovostnem staranju in medgeneracijskem sožitju, IB revija, 2007, 1/2007, str. 42-55.

Komisija evropskih skupnosti, Zelena knjiga, Izboljšanje duševnega zdravja prebivalstva, Pot k strategiji na področju duševnega zdravja za Evropsko unijo, Bruselj, 2005.

Mestna občina Ptuj, ZRS Bistra Ptuj, Vizija in strategija Mestne občine Ptuj 2015-2025, Ptuj, Mestna občina Ptuj, 2015.

Pečjak Vid, Pečjak Marija, Psihologija staranja, Bled, samozaložba, 2007.

Podatki in analize Zavoda RS za zaposlovanje, Območna služba Ptuj.

Ramovš Jože, Staranje v Sloveniji, Raziskava o potrebah, zmožnostih in stališčih nad 50 let starih prebivalcev Slovenije, Ljubljana, Inštitut Antona Trstenjaka, 2013.

Strokovna gradiva in podlage Mestne občine Ptuj.

Zapiski in sklepi posameznih sestankov v okviru priprave Strategije za aktivno staranje v Mestni občini Ptuj 2017–2021.

Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013-2020 (Uradni list RS, št. 39/13).

Evropska unija, Prispevek EU k aktivnemu staranju in solidarnosti med generacijami, 2012 [ogled 14. 3. 2016]. Dostopno <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=8710&langId=sl>.

Izsledki mednarodnega projekta Vrstnik vrstniku – Aktivno staranje [ogled 14. 3. 2016]. Dostopno na <http://www.activeageingproject.eu/>.

Izsledki projekta Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji [ogled 16. 3. 2016]. Dostopno na <http://www.staranje.si/>.

MDDSZ, Pregled ukrepov za spodbujanje aktivnega staranja [ogled 14. 3. 2016]. Dostopno na http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiInbKdzqHWAhULOhQKHTvkAwcQFggIMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mddsz.gov.si%2Ffileadmin%2Fmddsz.gov.si%2Fpageuploads%2Fdokumenti_pdf%2Fword%2Fukrepi_aktivno_staranje_www.doc&usq=AFQjCNE81dYjw9FIrb3rRu-k_pzjTwQA1Q.

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Strategija dolgožive družbe, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2017 [ogled 8. 9. 2017]. Dostopno na http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/2017/dolgoziva_druzba/Strategija_dolgozive_druzbe_200717.pdf.